

Mae'r ddogfen yma ar gael yn Saesneg This document is available in English
Cyngor Sir Ynys Môn – Templed yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Hanes adolygu:		
Fersiwn	Dyddiad	Crynodeb o'r newidiadau
1	Chwefror 2020	Fersiwn Gyntaf
2	Hydref 2020	Diweddru dyddiadau

Cam 1: Cefndir	
1 – Beth ydych yn ei asesu?	Dyfodol Cwrs Golff Llangefni.
2 – Ydyw hwn yn bwriad newydd neu'n un sydd eisoes yn bodoli?	Y bwriad sydd eisoes yn bodoli - adeiladu ar gytundeb mewn egwyddor y penderfynodd y Pwyllgor Gwaith arno ym mis Mai 2018.
3 – Beth yw nod ac amcanion y bwriad?	Cau Cwrs Golff Llangefni a gwerthu'r tir ar y farchnad agored fel man-ddaliad. Mae'r llain ymarfer, yr ardal ymarfer a'r siop wedi'u prydlesu ar wahân ac maent yn parhau ar agor i'r cyhoedd.
4 - Pwy sy'n gyfrifol am y bwriad yr ydych yn ei asesu?	Gwasanaethau Rheoleiddo a Datblygu Economaidd
5 – Pwy yw'r swyddogion arweiniol ar gyfer yr asesiad hwn?	Tudur H. Jones – Datblygu Economaidd
6 – Pwy arall sy'n ymwneud â chynnal yr asesiad hwn?	Cymorth gan amrywiol Wasanaethau ar draws y Cyngor Sir.

Cam 1: Cefndir	
7 - A yw'r bwriad yn gysylltiedig â meysydd gwaith eraill? Er enghraifft, oes bwriadau eraill polisiâu y dylid eu hystyried fel rhan o'r asesiad hwn?	Nac ydi.
8 – Pwy fyddai'r bwriad(au) yn cael effaith arno (yn andwyol neu'n gadarnhaol, yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol)?	Unigolion sy'n dymuno chwarae gêm o golff 9 twll yn Llangefni.

9 - A yw'r bwriad yn berthnasol i sut mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â dyletswydd gyffredinol y sector cyhoeddus sy'n ymwneud â phobl a warchodir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010?	Ydyw	Nac ydyw
Dileu gwahaniaethu ac aflonyddu	X	
Hyrwyddo cyfle cyfartal	X	
Meithrin cysylltiadau da	X	
Amddiffyn a hyrwyddo hawliau dynol	X	
Nodyn: Fel rheol gyffredinol, mae unrhyw bolisi sy'n cael effaith ar bobl yn debygol o fod yn berthnasol ar draws yr holl grwpiau gwarchodedig		

Cam 2: Casglu Gwybodaeth	
10 - Ydyw'r bwriad hwn yn sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r iaith Saesneg, yn unol â Pholisi Cymraeg y Cyngor?	Ydyw
11 - Oes cyfle yma i gynnig mwy o gyfleoedd i bobl ddysgu a / neu ddefnyddio'r Gymraeg o ddydd i ddydd?	Nac oes
12 - Fydd y maes gwaith hwn yn rhagweithiol ac yn cynnig gwasanaethau yn y Gymraeg i ddefnyddwyr?	<p>Ddim yn berthnasol mewn perthynas â gwerthu'r tir</p> <p>Bydd y llain ymarfer, yr ardaloedd ymarfer a'r siop yn parhau ar agor i'r cyhoedd a bydd gofyn i'r gwasanaeth roi cynnig iaith rhagweithiol i ddefnyddwyr gwasanaeth</p> <p>Mae angen darpariaeth newydd well yn ein cyfleusterau hamdden i roi cynnig iaith rhagweithiol i ddefnyddwyr gwasanaeth</p>
13 - Ydyw'r bwriad hwn yn debygol o amddiffyn a hyrwyddo'r Gymraeg mewn cymunedau?	<p>Mae'n bosib y bydd y bwriad yn cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg mewn cymunedau.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bydd chwaraewyr sy'n siarad Cymraeg yn ceisio defnyddio'r cyrsiau golff eraill ar yr Ynys gan gryfhau eu sefyllfa a sicrhau eu bod yn hyfyw yn y dyfodol. 2. Bydd chwaraewyr yn meithrin cysylltiadau ar y cyrsiau golff eraill hyn. <p>Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf a sicrheir o'r gwerthiant yn cael eu neilltuo i wella a chyfoethogi'n cyfleusterau hamdden fydd yn llawer mwy cynhwysol ac yn darparu ar gyfer yr holl gymuned ac ni fyddant yn gwahaniaethu ar sail oedran, incwm na gallu.</p>
<p>Mae Atodiad 1 y Canllawiau Asesu Effaith yn rhestru cyfres o gwestiynau y dylid eu hystyried wrth asesu sut mae'r bwriadau'n cael effaith ar y Gymraeg yn gyffredinol. Bydd i ba raddau y mae'r cwestiynau hyn yn berthnasol yn dibynnu ar y bwriad dan sylw. Pwrpas y cwestiynau hyn yw gwneud i chi feddwl am yr effaith neu'r cyfraniad ehangach a gellid defnyddio'r cwestiynau hyn fel ysgogiad wrth ymateb i gwestiynau 10 - 13 uchod.</p> <p>Fodd bynnag, wrth asesu sut mae prif bolisiâu a strategaethau'r Cyngor yn cael effaith ar y Gymraeg, argymhellir ystyried y cwestiynau hyn yn fanylach fel y cynhelir asesiad cynhwysfawr - mae templed ar wahân ar gael gyda'r papurau hyn ar MonITor, i chi eu cwblhau, os yw'n briodol.</p>	
14 - A oes unrhyw faterion Hawliau Dynol? Os felly, beth ydyn nhw? (Er enghraifft, a allai'r bwriad hwn arwain at fethu â diogelu'r hawl i breifatrwydd?)	Amherthnasol

(Rhestrir yr 16 hawl sylfaenol yn Atodiad 1).		
15 - A yw'r bwriad hwn yn cwrdd ag unrhyw un o'r saith nod llesiant cenedlaethol a amlinellir yn Neddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015?	Cymru lewyrchus	X
	Cymru gydnerth	X
	Cymru iachach	X
	Cymru sy'n fwy cyfartal	X
	Cymru o gymunedau cydlynus	X
	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	X
(Rhestrir disgrifiadau o'r nodau llesiant yn Atodiad 2)	Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	X
16 - Beth sydd wedi'i wneud hyd yma o ran bod yn rhan o'r bwriad hwn ac ymgynghori yn ei gylch?	Mae'r mater hwn wedi bod yn mynd rhagddo ers 2015. Roedd Menter Gymdeithasol Llangefni wedi bod yn rhedeg y cyfleuster ar ein rhan rhwng 2015 a 2018 ac wedi ymgysylltu ac ymgynghori â'r cyhoedd yn barhaus fel oeddynt yn rhedeg y cwrs golff. Mae'r Cyngor Sir hefyd wedi bod yn trafod ei ddyfodol yn fewnol (Gwasanaethau eraill, Aelodau Etholedig) ac yn allanol (cyrsiau golff eraill).	
17 - Ydych chi wedi defnyddio unrhyw wybodaeth arall sy'n berthnasol i'r bwriad i lywio'ch asesiad? Os felly, nodwch:	<ul style="list-style-type: none"> • Gwybodaeth y manylwyd arni gan Fenter Gymdeithasol Llangefni • Gwybodaeth sydd gan y Cyngor Sir • Ystadegau a ffigurau amrywiol ar gael ar-lein (darparwyd yn unol â hynny) 	
18 - A oes unrhyw fylchau yn y wybodaeth a gasglwyd hyd yma? Os felly, sut eir i'r afael â'r rhain?	Bydd yr ymgynghoriad hwn yn ei gwneud yn bosib i'r Cyngor Sir sicrhau mewnbwn y cyhoedd ar ddyfodol y cwrs golff.	

Cam 3: Ystyried yr effaith bosibl a nodi camau lliniaru

19 — Nodwch isod unrhyw effaith debygol ar gydraddoldeb i bob grŵp unigol, a nodwch pa gamau y gellid eu cymryd i leihau neu wella'r effaith. * I bennu effaith bosibl, dewiswch o'r canlynol: **Negyddol / Cadarnhaol / Dim effaith**

Grŵp gwarchoddedig	*Effaith bosib	Manylion yr effaith	Camau i liniaru effaith negyddol
Oedran	Niwtral	<p>Mae gan Ynys Môn boblogaeth sy'n heneiddio ac mae cynnal iechyd a lles yn flaenoriaeth i'r Cyngor. Nid oes unrhyw ffigurau ar gael sy'n dangos proffil oedran y cwrs golff. Fodd bynnag, roedd y cwrs yn addas ar gyfer bod yn "gyflwyniad" i golff.</p> <p>Efallai y bydd yn debygol y bydd teithio neu gostau dewisiadau amgen yn rhwystr i rai pobl hŷn. I'r gwrthwyneb, gall trafndiaeth fod yn broblem hefyd i'r rhai nad oes ganddynt gludiant preifat e.e. y rhai dan 17 oed.</p>	<p>Oherwydd darpariaeth amgen byddai pob oedran yn gallu parhau i chwarae golff yn unrhyw un o'r cyrsiau golff eraill ar yr ynys.</p> <p>Bydd y llain ymarfer a'r ardal ymarfer yn parhau ar agor i'r cyhoedd.</p> <p>Mae cynlluniau teithio rhad ar gael ar Ynys Môn ac mae mwy o wybodaeth ar gael yn https://www.anglesey.gov.uk/en/Residents/Parking-roads-and-travel/Public-transport/Travel-passes.aspx</p>
Anabledd	Niwtral	<p>Ni chasglodd y cwrs golff wybodaeth yn ymwneud ag anabledd, felly, ni all y Cyngor Sir bennu union effaith unrhyw werthiant ar bobl sydd â'r nodwedd warchoddedig hon.</p> <p>Mae'r Cyngor Sir yn cydnabod y gall pobl anabl brofi lefelau uwch o anghydraddoldeb iechyd na'r boblogaeth gyffredinol.</p>	<p>Mae'r holl gyrsiau golff eraill yn Ynys Môn yn parhau i fod ar agor i'r cyhoedd eu defnyddio ac mae modd mynd iddynt ar drafndiaeth gyhoeddus.</p> <p>Bydd y llain ymarfer a'r ardal ymarfer yn parhau ar agor i'r cyhoedd.</p>
Rhywedd	Amherthnasol	<p>Yn ôl Statista, dynion yw 80% o chwaraewyr golff yng Nghymru (https://www.statista.com/statistics/899231/golf-participation-uk/) felly, yn seiliedig ar y ddemograffeg hon yn unig, gellir dod i'r casgliad yn hyderus y bydd mwy o effaith ar ddynion.</p>	<p>Mae'r holl gyrsiau golff eraill yn Ynys Môn yn parhau i fod ar agor i'r cyhoedd eu defnyddio – cyrsiau y mae modd mynd iddynt ar drafndiaeth gyhoeddus.</p> <p>Bydd y llain ymarfer a'r ardal ymarfer yn parhau ar agor i'r cyhoedd.</p>
Ailbennu Rhywedd	Amherthnasol	<p>Ni chasglodd y cwrs golff wybodaeth yn ymwneud ag ailbennu rhywedd, felly, ni all y Cyngor Sir bennu union effaith unrhyw werthiant ar bobl sydd â'r nodwedd warchoddedig hon.</p>	

Grŵp gwarchoddedig	*Effaith bosib	Manylion yr effaith	Camau i liniaru effaith negyddol
		Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar bobl sydd â'r nodwedd hon.	
Beichiogrwydd a Mamolaeth	Amherthnasol	Ni chasglodd y cwrs golff wybodaeth yn ymwneud â beichiogrwydd a mamolaeth, felly, ni all y Cyngor Sir bennu union effaith unrhyw werthiant ar bobl sydd â'r nodwedd warchoddedig hon. Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar bobl sydd â'r nodwedd hon.	
Hil / Ethnigrwydd / Cenedligrwydd	Amherthnasol	Ni chasglodd y cwrs golff wybodaeth yn ymwneud â hil, ethnigrwydd a chenedligrwydd, felly, ni all y Cyngor Sir bennu union effaith unrhyw werthiant ar bobl sydd â'r nodwedd warchoddedig hon. Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar bobl sydd â'r nodwedd hon.	
Crefydd neu Gred	Amherthnasol	Ni chasglodd y cwrs golff wybodaeth yn ymwneud â chrefydd neu gredoau defnyddwyr, felly, ni all y Cyngor Sir bennu union effaith unrhyw werthiant ar bobl sydd â'r nodwedd warchoddedig hon. Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar bobl sydd â'r nodwedd hon.	
Cyfeiriadedd Rhywiol	Amherthnasol	Ni chasglodd y cwrs golff wybodaeth yn ymwneud â chyfeiriadedd rhywedd, felly, ni all y Cyngor Sir bennu union effaith unrhyw werthiant ar bobl sydd â'r nodwedd warchoddedig hon. Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar bobl sydd â'r nodwedd hon.	

Grŵp gwarchoddedig	*Effaith bosib	Manylion yr effaith	Camau i liniaru effaith negyddol
Y Gymraeg	Niwtral	Gallai'r posibilrwydd o golli'r cwrs golff gael effaith negyddol oherwydd gellir dadlau iddo gyfrannu at y gymuned, defnyddio'r laith Gymraeg a ffordd o fyw.	Cred yr Awdurdod bod darpariaeth ddigonol mewn mannau eraill ar Ynys Môn ac y gallai mwy o bobl sy'n defnyddio llai o gyrsiau golff gael effaith gadarnhaol. Bydd y llain ymarfer yn parhau ar agor i'r cyhoedd ac mae'r hen siop wedi newid ei defnydd i fod yn gyrchfan fwy deniadol gan ddenu cwsmer mwy amrywiol.
Hawliau Dynol	Amherthnasol	Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar hawliau dynol unigolion	
Priodas neu Bartneriaeth Sifil	Amherthnasol	Ystyrir mai isel iawn i ddim yw'r tebygolrwydd y ceir effaith negyddol ar briodas neu bartneriaeth sifil pobl	
Unrhyw fater perthnasol arall, ee tlodi, mynediad at wasanaethau mewn ardaloedd gwledig	Niwtral	Gallai'r cyfleuster 'talu a chwarae' fod yn rhwystr i ddechreuwy'r a golffwyr ar incwm isel neu drigolion Llangefni nad oes ganddynt gludiant preifat.	Mae rhai cyrsiau golff preifat yn cynnig aelodaeth ratach i golffwyr newydd neu rai sy'n dychwelyd Fodd bynnag, mae'r llain ymarfer a'r ardal ymarfer yn aros ar y safle i annog dechreuwy'r cyn iddynt symud ymlaen i gyrsiau 9 neu 18 twll.

Cam 4: Canlyniad yr Asesiad	
20 - Sylwch ar yr effeithiau a nodwyd a sut bwriedir lliniaru unrhyw effaith negyddol (h.y. crynodeb o'r tabl uchod)	Dim effaith "Negyddol". Mae'r Cyngor Sir yn cydnabod y gallai cau'r cwrs golff gael effaith ar chwaraewyr sy'n methu fforddio'r ddarpariaeth breifat. Fodd bynnag, bydd y llain ymarfer a'r ardal ymarfer yn parhau ar agor i'r cyhoedd ac mae'n tystiolaeth o'r cyrsiau golff eraill a'n hymgyngoriad yn eu cylch yn dangos bod digon o ddarpariaeth arall ar gael yn Ynys Môn.
21 - Oes strategaeth ar gyfer ymdrin ag unrhyw effeithiau negyddol na ellir eu hosgoi ond nad ydynt yn anghyfreithlon ac na ellir eu lliniaru?	Amherthnasol
22 - Disgrifiwch unrhyw gamau a gymerwyd i wneud y mwyaf o'r cyfle i hyrwyddo cydraddoldeb a / neu nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (cynaliadwyedd). (Rhestrir y saith nod llesiant yn Atodiad 2)	Cytunwyd (mewn egwyddor) y bydd unrhyw dderbynneb cyfalaf o werthu tir y cwrs golff yn cael ei glustnodi i wella a chyfoethogi cyfleusterau hamdden y Cyngor Sir. Mae cael un ganolfan aml-chwaraeon sy'n cynnig llu o opsiynau iach ac egniol i bawb yn ddewis arall cryfach i'r gymuned gan y bydd y Ganolfan yn cynnig opsiynau iechyd, llesiant a chadw'n heini yn hytrach na dim ond y gêm o golff.
23 – Oes angen ailystyried y bwriad o ganlyniad i gynnal yr asesiad hwn? (Gallai tystiolaeth o effaith negyddol olygu bod y bwriad neu'r penderfyniad yn anghyfreithlon. Os ydych wedi nodi effaith negyddol, dylech ystyried ar hyn o bryd a yw'n bosibl bwrw ymlaen â'r bwriad).	Nac oes.
24 – A gaiff y bwriad ei fabwysiadu / ei anfon ymlaen i gael ei gymeradwyo? Pwy fydd yn gwneud y penderfyniad?	Pwyllgor Gwaith y Cyngor Sir fydd yn gwneud y penderfyniad terfynol.
25 - Oes trefniadau monitro yn eu lle? Beth ydyn nhw?	Byddir yn parhau i fonitro ac adolygu pa mor llwyddiannus yw'r llain ymarfer i sicrhau ei bod yn cyrraedd cymaint o aelodau o'r cyhoedd sy'n dymuno

chwarae golff â phosibl. Trwy drafodaethau gyda'r tenant, mae hyn eisoes ar y gweill trwy gysylltiadau â chyrsgolff eraill ac ysgolion lleol.

Cam 5: Cynllun Gweithredu

Rhowch fanylion unrhyw gamau sydd ar y gweill ar ôl cwblhau eich asesiad. Dylech gynnwys unrhyw newidiadau a wnaed i leihau neu ddileu effeithiau negyddol bosibl neu wirioneddol, ynghyd ag unrhyw drefniadau i gasglu data neu i gynnal rhagor o waith ymchwil.

Cyf	Camau arfaethedig	Swyddog Arweiniol	Amserlen
	Casglu'r holl sylwadau a gafwyd yn sgil yr ymgynghoriad hwn a'u cynnwys mewn un adroddiad cynhwysfawr.	THJ	Rhagfyr 2020 – Ionawr 2021
	Cyflwyno'r mater i Bwyllgor Gwaith y Cyngor Sir iddynt wneud penderfyniad terfynol ar ddyfodol y cwrs golff	THJ	Rhagfyr 2020 – Ionawr 2021

Atodiad 1 – Hawliau Dynol

Hawliau a rhyddid sy'n eiddo i bob unigolyn yw hawliau dynol, waeth beth yw eu cenedligrwydd a'u dinasyddiaeth. Mae 16 o hawliau sylfaenol yn y Ddeddf Hawliau Dynol - pob un wedi'i chymryd o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. At ddibenion y Ddeddf, fe'u gelwir yn 'Hawliau'r Confensiwn'. Fe'u rhestrir isod:

(Rhagarweiniol yw Erthygl 1 ac nid yw wedi'i hymgorffori yn y Ddeddf Hawliau Dynol)

Erthygl 2 Hawl i fywyd

Erthygl 3 Rhyddid rhag arteithio

Erthygl 4 Rhyddid rhag caethwasiaeth a llafur dan orfod

Erthygl 5 Hawl i ryddid a diogelwch

Erthygl 6 Hawl i gael treial teg

Erthygl 7 Dim cosb heb gyfraith

Erthygl 8 Parch am eich bywyd preifat a theuluol

Erthygl 9 Rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd

Erthygl 10 Rhyddid mynegiant

Erthygl 11 Rhyddid ymgynnull a chymdeithasu

Erthygl 12 Hawl i briodi

Erthygl 14 Diogelwch rhag gwahaniaethu

Protocol 1, Erthygl 1 Hawl i fwynhau'ch eiddo'n heddychlon

Protocol 1, Erthygl 2 Hawl i addysg

Protocol 1, Erthygl 3 Hawl i gymryd rhan mewn etholiadau rhydd

Protocol 13, Erthygl 1 Diddymu'r gosb farwolaeth

Atodiad 2 – Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae'r Ddeddf hon yn ymwneud â gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae angen i gyrff cyhoeddus sicrhau, wrth wneud eu penderfyniadau, eu bod yn ystyried yr effaith y gallent ei chael ar bobl sy'n byw eu bywydau yng Nghymru yn y dyfodol. Mae'r Ddeddf yn rhoi saith nod llesiant ar waith:

Nod	Disgrifiad o'r Nod
Cymru lewyrchus	Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol a charbon isel sy'n cydnabod terfynau'r amgylchedd byd-eang ac, felly, sy'n defnyddio adnoddau'n effeithlon ac yn gymesur (gan gynnwys gweithredu ar newid yn yr hinsawdd); ac sy'n datblygu poblogaeth fedrus ac addysgedig mewn economi sy'n cynhyrchu cyfoeth ac yn rhoi cyfleoedd cyflogaeth, gan ganiatáu i bobl fanteisio ar y cyfoeth a gynhyrchir trwy sicrhau gwaith iawn.
Cymru gydnerth	Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau iach sy'n cefnogi gwytnwch cymdeithasol, economaidd ac ecolegol ac sydd â'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid yn yr hinsawdd).
Cymru iachach	Cymdeithas lle gwneir y mwyaf o les corfforol a meddyliol pobl a lle ceir dealltwriaeth o ddewisiadau ac ymddygiadau sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol.
Cymru sy'n fwy cyfartal	Cymdeithas sy'n ei gwneud yn bosib i bobl gyflawni eu potensial, waeth beth yw eu cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau economaidd-gymdeithasol).
Cymru o gymunedau cydlynus	Cymunedau deniadol, hyfyw, diogel sydd wedi'u cysylltu'n dda.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn amddiffyn diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg, ac sy'n annog pobl i gymryd rhan yn y celfyddydau, a chwaraeon a hamdden.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	Cenedl sydd, wrth wneud unrhyw beth i wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, yn ystyried a allai gwneud y fath beth gyfrannu'n gadarnhaol at les byd-eang.